

VASÁRNAP

Ára 20 fillér

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földmivesszövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivetésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 43. szám.

Vasárnap, október 18

Gondolatok a földteherrendezésről.

Strausz Gyula tiszafüredi földbirtokos Csizmadia András országgyűlési képviselőhöz, az ötosbizottság tagjához, levelet intézett, melyben a bajba jutott gazdák megsegítésének nagyfontosságú kérdésével foglalkozik. Strausz Gyula levelének másolatát rendelkezésünkre bocsátotta. A levélből az alábbi részleteket közöljük:

— Nem akarok foglalkozni sem világjelenségekkel, sem általános kérdésekkel hanem csak a magyar föld becsületének visszaállításával.

— Emberek csinálták a bajt, tehát a mai állapotokat is embereknek kell megoldani addig, míg a józan ész határain belül vagyunk, mert ha az ördög szele orkánokba csap át, a vihar pusztításai mérhetetlen károkat okoznak!

— A magyar föld jövedelmezőségének helyreállítása olyan elsőrangú fontos érdeke minden rajta járó élőlénynek, mint a levegő. Nem tudna hozni olyan nagy áldozatot az ország bármelyik lakója sem, amit a hitelünk alapját képező magyar föld megmentése meg ne érne azért, hogy a tüke-, élet-, kultura-, ipar és kereskedelem biztonsága fenntartható lehessen.

— A főhibát abban látom — szerénységgel megállapítva — hogy állandóan pepeszelünk. Délibábos tájaknak megyünk és az ígéretések idejét éljük, de semmi olyan gyökeres intézkedés nem történik, amiből a munkakedv és idegeit már-már felőrölt embertársaink csak egy pillanatra is könnyebbülést érnének el. A javak pusztítása és ezzel az elégtelenség fokozódása állandóan folyik.

Egerszalók község új népháza.

(Beküldte Helli Múktós, a római katolikus olvasókör elnöke.)

Az árverések pusztításai — bár gazdasági lehetetlenülé-
ben élünk — még egyre tartanak.

— Engedje meg Képviselő ur — úgy is mint az ös-
bizottság egyik tagja — hogy a földteherrendezésre rá-
térjek. Az alap gondolatom az, hogy minden körülmények
köztött meg kell menteni a bajba jutott gazdák nagy töme-
gét. Az utóbbi időknél mondhatni egyetlen kézzelfogható
tény az, hogy részben megállították — bár eléggé el-
késve — a földárveréseket. Ugyanis a földárverések vol-
tak a föld értékének és felszerelésének — így a hiteleltet
biztonságának — sirásói. Az ősi vagyonok a lelketlen
kufárok szabad prédájává váltak. Megértjük a Himalája
csucsánál is magasabbra felhalmozott ügyvédi költségek
idejét.

— Ha csak egy mód van, akkor meg kell ragadni a
bajbajutott gazdák érdekében az angolfont esését és az
angolfont-kölcsönrel terhelt gazdák javára gyümölcsöz-
tetni kell 25—30 százalékos értékesítként. Bár tudom
a választ: hogy hol vesszük a pénzt ehhez a lebonyolítás-
hoz? Erre én csak egy gondolatot közlök: aranyhidat
építék a külföldre menekült és még az itthon is kétségbe-
esetten bujkáló nagytőkék! Ne bujkáljon kamatozatlan-
ul a pénzváltás mai fergetegében a tőke, hanem ha kell,
jöjjön elő még kényszerrel is! Fel kell váltani vele a font-
kölcsönöket. Biztos valutába fektetve: a magyar földre,
így egy csapásra két kérdést oldottunk meg. Segítettünk
a bajbajutott gazdák nagy tömegein és kamatozó érték-
állóvá tettük a vérkeringésből kivont bujdosó tőkét.
Mindez az első helyen betáblázott jelzalogos hitelezőkre
vonatkozik.

— A többi gazdahiteleket két részre osztom, egy-
nevezett bank- és áruhitelre. Bankkölcsönöknél 2., 3., 4-ik
helyen adott hitelek, már folyósításuk idejében is, maga-
sabb kamatnívójuknál fogva, már magukban hordták a
rizikó veszélyét. Éppen olyan érdeke az érdekelt bankok-
nak, mint a bajbajutott adósnak a lehetőség határain
belül megoldást találni, hogy az élet megindulhasson, a
munkátlanok munkalehetőséget kaphassanak, a fogyasztás,
az ipar és a kereskedelem újra cselekvővé tétessenek.

— A másik részhez osztom az áruhitelket. Ezek a
gazdatársadalom keresztrefeszítői! A 30 pengős buzávilág-
ban vásárolt, rövid idő múlva ócskavassá lett traktorok
és hasonló gazdapusztítók (olaj, benzin, petróleum, gép-
részek) mind számlaszörnyetegek! Ide tartoznak az utóbbi
évek terménykölcsön-üzletének kétségbeejtő uzsoraüzem-
ei is.

— Nézetem szerint földteherrendezési eljárás érdem-
ben addig el sem képzelhető, míg a 2—3-ik helyű bankköl-
csönök és az ugynevezett áruhitel — eredetüktől a mai
állapotig — nem vizsgáltnak felül és ezen közgazdasági
dsungelek fel nem perzseltetnek! Ha a szatócs, gyáros
életszínvonalából soha egy jöttányit sem engedve, fel-
emelt fővel máról-holnapra tud 50—80 százalékos egye-
séget kötni, ha a bankokrácia a részvényekben sokszor a
gazdák vagyonának tekintélyes részét minden arcpírulás
nélkül el tudta sibilni, akkor igazán nem tudom, hogy mi
az akadály annak, hogy a gazdák hitelei felül ne vizsgál-
tassanak és megfelelő színvonalra csökkentessenek?!

— A fentiek keresztülvitelére javasolnék esetleg
megyénkint egy repülőbizottságot korlátlan felhatalma-
zással, a gazdahitelek minden vonatkozásban való felül-
vizsgálata céljából. A bizottságban a gazdaérdekeltség
többsége megóvándó lenne és az eljárás 30 napon belül
befejezendő lenne. Még a méltányos kamat- és adórende-
zés és kész a földteherrendezés! Mehet az élet tovább!

Tiszántuli gazdakongresszus

A tiszántuli gazdálkodók október hó 5-én, Debrecen-
ben nagyarányú gazdakongresszust rendeztek. A kongres-
szuson Steinfeld István kormányfőtanácsos ismertette a
gazdasági helyzetet, amely után a kongresszus határozati
javaslatot hozott, amelyben a megjelentek a valutavédelmi
politika ellen foglaltak állást. Vay László báró kamarai
elnök hozzászólása után Kiss Ernő felsőházi tag indítvá-
nyára a kongresszus határozatot fogadott el, amelyben rá-
mutatott arra, hogy a magyar mezőgazdaság létérdeke
a békebeli értékesítési területek visszaszerzése. A gazdakö-
zönség adóügyi panaszait vitéz Czeglédi Béla kamarai
igazgató foglalta össze. Szabó Ferenc javaslatára a kong-
resszus kimondta, hogy javasolja a kormánynak a földha-
szonbérleti kérdés törvényhozási uton való rendezését. A
gazdakongresszus határozatait küldöttség nyújtja át a kor-
mány tagjainak.

Országos katolikus nagygyűlés Budapesten.

Árpád-házi Szent Erzsébet és páduai Szent Antal cente-
náriumának jegyében gyűlt össze Budapesten a XXII. Or-
szágos Katolikus nagygyűlés. A nagygyűlés Veni Sancteja
október hó 10-én délután volt az egyetemi templomban, amely
után egyes szakosztályi ülések kezdődtek. A nagygyűlés első
nyilvános diszgyűlést október hó 11-én, vasárnap délelőtt tar-
tották a pesti Vigadóban. A kereteiben díszes és káprázatos
nagygyűlés megnyitót beszédét Apponyi Albert gróf mondotta,
aki beszédében megemlékezett az elhunyt Szent Imre évről, to-
vábbá Árpád-házi Szent Erzsébet jubileumáról. Az ősz állam-
férfi ezután korunk erkölcsi életének egyik legveszedelmesebb
elfajulásáról, a nemlelt tulhajtásairól beszélt. Megdőbentő
szavakkal és profétai lendülettel mutatott rá arra a nagy
veszedelemre, amely minden országra vár a házassági kötelék
meglazulása következtében. A megjelent közönség tetszésnyil-
vánítása közben fejtegette a szónok, hogy a katolikus világnak
fel kell vennie a harcot a tulzott erkölestelenség egyeduralma
ellen. Magyarország súlyos gazdasági helyzetéről beszélt,
megemlítette, hogy a nyomor ellen való küzdelemben az ország
rendelkezésére áll a magyar katolikuság egész ereje. A disz-
gyűlés második szónoka Angelo Rotta címzetes érsek, a pápa
követe volt, aki latin nyelven üdvözölte a nagygyűlést. A nun-
cius beszéde után Ernst Sándor dr. kultuszminiszter „Az élet
és a gazdasági élet” címen nagyjelentőségű beszédet mondott.
— Óriási idegesség jelentkezik mindenfelől — mondotta a
miniszter — rengeteg a félelem. Zavarteszínalók jönnek. Az egy-
ház a rendkívüli súlyos körülmények között nem siet, mert
soha sem szokott felületes lenni. Legégetőbb kérdés ma a föld
háttán a tulajdonjog kérdése. A pápa legutóbb kibocsátott
enciklikájában figyelmeztet arra, hogy a tulajdonjog körül vál-
tozások vannak az emberiség korszakaiban. A tulajdonjog
fogalma nem mindig ugyanaz. Az egyház figyelmeztet arra,
hogy a tulajdonjog egyéni jog, de hozzá is teszi, hogy a tulaj-
donjog szociális jog is. A pénz ma mint hatalom az erkölcs
fölött áll. Ettől a rabbillenéstől meg kell szabadulni és vissza
kell állítani az idealizmust.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Schmidt
Sándor bányafőtanácsos tartott előadást a munkásság lelki
gondozásáról. A diszgyűlés után délután gyönyörű időben tar-
tották meg az óriási méretű szentségi körmenetet, amely a
Bazilikából a Kossuth Lajos-térre vonult. Az Országháza előtt
felállított tábori oltáron elhelyezték az Oltári-szentséget, majd
pedig rövid szentségimádás volt, amely után Bangha Béla
Jézus-társasági atya beszélt, Serédi Jusztinián dr. bíboros her-
cegprimás pedig szentségi áldást osztott. Október 12-én délelőtt
folyamán a különféle katolikus szervezetek üléseztek, míg dél-
után 4 órakor a pesti Vigadó nagytermében megtartották a
második nyilvános diszgyűlést. A diszgyűlésen Vargha Teodorik
ferences házfőnök, Andrássy Kálmán dr. MÁV üzletvezető-
helyettes, P. Böhle Kornél Domonkos-rendi prior és Angyal
Pál dr. egyetemi tanár előadása után Glattfelder Gyula dr.
csanádi megyéspüspök beszélt a gazdasági világválság lelki
okairól.

Az arányaiban hatalmas és remélhető eredményeiben is
nagytilusul katolikus nagygyűlés további eseményéről jövő héten
szólunk be.

„Baromfitömő-készülék”-kel

egy perc alatt tömhet és a fulladás ki van zárva és
a jószág nem törődik. Sok időt nyer és könnyedén
dolgozhat. Olcsó. Ha tíz libát kitömött, már meg-
terült az ára. Kérje a 2. sz. árjegyzékét ingyen. Cim :
KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.

Az a gazda, aki fizeti a kamatot, a folyó évben mentesüljön a kölcsön visszafizetése alól, kívánja Teleszky János a 33-as országos bizottság ülésén. A földművelésügyi kormány programjának széleskörű vitája

A 33-as országos bizottság október hó 7-én ülést tartott és azon tovább folytatta a mezőgazdasági export fejlesztésére irányuló kormányprogram megvitatását.

Marschall Ferenc azt hangoztatta, hogy a földművelésügyi miniszter által ismertetett adatok nem egy vonatkozása reményteljes várakozásokat tárt föl. Nyomatékosan felhívja a kormányt a bécsi viszonylathoz megállapított heti szarvasmarha-kontingensnek a visszaállítására. Rámutatott az Olaszország felé irányuló állatkivitelnek nehézségeire és hangoztatta, hogy Németországgal kötött megállapodásunk nem kielégítő, majd hangsúlyozta, hogy további áldozatok árán is elő kell mozdítani az állatkivitelt, amely ma mezőgazdaságunk jóformán egyetlen jövedelmi forrása lehetne. Szóváltotta az adóvisszatérítés késeedelmes kifizetését, ami az exportot hátráltatja és így végeredményben a termelőt sújtja. Javasolta az ingatlanforgalmi kölcsönök megszüntetését, sürgette a műtrágyakérdés árpolitikai és egyéb vonatkozásokban való megoldását, végül hangsúlyozta a hitel- és kamatviszonyok rendezésének fontosságát.

Éber Antal szerint erősíteni kellene a gazdasági akadémiák számát, s helyettük létesíteni a földművelésügyi miniszter a háromfolyósított és gyümölcstermelés együttműködésére oktató tanintézeteket. A birtokpolitika terén az ingatlanforgalom teljes felszabadítását sürgeti, továbbá, hogy a föld adóztatását a felhasználó munkások értékére hozza át. Felhívja a figyelmet arra, hogy 8,6 millió pengő értékű vám- és forgalmiadómentes rizst importálunk; egymillió métermáza búzát kell nehezen és rossz áron exportálnunk ahhoz, hogy 150 métermáza rizst tudjunk a külföldről behozni. Rizsmonopóliumot kellene létesíteni 100 százalékos állami haszonrészesséddel, mellette, az így befolyó jövedelmet fordítsuk a borfogyasztási adó csökkentésére. Kifogásolja, hogy a kakaóbabot 5 aranykoronára vámmal engedték be, a saját cukrunkat pedig 50 pengő adóval sújtják. Végül javasolta, hogy küldjön ki a 33-as bizottság külön albizottságot a mezőgazdasági hitelügy és hitel-szerkezeti bajainak megvitatására.

Órfly Imre szerint a kereskedelmi szerződések megkötésénél a bor mostohagyermek volt. A bolettarendszer nem vált be, azért meg kell fontolni a minimális rendszerre való áttérést. Kéri a Nemzeti Bank és a Pénzügyi Központ vezetését a vidéki hitelviszorsora letörésére. A mezőgazdasági árverések kérdésének rendezésére külön albizottságot kellene kiküldeni.

Vérsi József többek között a gyümölcstermelés szükségességére mutatott rá, majd Temesváry Imre hangoztatta, hogy a mezőgazdaság szerencsétlen helyzetének egyik legfőbb okozója a vidéken működő kisebb pénzintézetek megokolatlan kamatpolitikája. Ma még egészséges fuziókkal (fegybeolvasztásokkal) meg lehet menteni az életképtelen intézeteknél elhelyezett betéteket is, de ha az intézkedés sokáig tart, az ilyen intézetek egész betétállományát fel fojta emészteni a rezsiköltség. Szükségesnek tartja a földbirtokforgalom felszabadítását, mert a megkötöttség a mai nehéz gazdasági helyzetben igen erős akadálya a földárak egészségesebb kialakulásának.

Teleszky János véleménye szerint az államhatalom feladata gazdasági téren az legyen, hogy az egyéni kezdeményezést és vállalkozási kedvet támogassa, segítségére siessen s hogy a közre káros kinövéseket lehetetlenné tegye, anélkül, hogy bántólag hasson a gazdasági életre. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy közönséges kereskedelmi szerződésekkel mezőgazdaságunknak fontos piacokat szerzeni nem tudunk. Az új osztrák és olasz kereskedelmi szerződéses megállapodások, amennyire ilyen rövid idő alatt véleményünk lehet alkotni, nem bizonyultak szerencsés kísérletnek. Ha az osztrákok nem veszik át a kikötött állatkontingenst a maga egészében, fel kell mondanunk a szerződést.

Áttérve azokra az utakra és módokra, amelyek segítségével az ország gazdasági teljesítőképessége a mai viszonyok közt fokozható, mindenekelőtt tisztába kell jönni azzal, hogy a múlt évek beruházási politikáját nem lehet folytatni. Beruházáshoz új tőke kell és ez nem áll rendelkezésünkre. Külföldi hitelezőinknek is elsősorú érdeke, hogy külföldi kölcsönt kapjunk külföldi kötelezettségeink rendezésére. Arra azonban, hogy új be-

ruházásokra is kaphassunk kölcsönt, a világgazdaság mai helyzetében nem lehet gondolni. Belső tőkegyűjtésünk alig elegendő a gazdasági élet forgótőkészültségének fedezésére. Számolnunk kell tehát nagyobb beruházások elmaradásával. Gyökeres orvoslást csak a tengerentúli államok versenyével szemben védett piac biztosítása nyújthat. Ez azonban nem tőlünk függ.

Mi addig a teendő? A boletta nem vált be, csakis mint átmeneti intézkedés volt elfogadható. Szakítani kell vele s ezt mielőbb nyilatkoztassa ki a kormány. Kár, hogy ez már az őszi vetési munkálatok megkezdése előtt nem történt meg. Az intervenció bevételeivel szerzett tapasztalatok is kedvezőtlenek. Fokozni kell a tengeritermelést, amely több munkaalkalmat is ad. Szégyen az, hogy mikor nagy áldozatokat hozunk a buza-export érdekében, tengeribehozatalra ragyunk utalva. Azt a buzafelesleget, amelyet nem tudunk liszt alakjában exportálni, okosabb volna takarmányozási célokra fordítani.

A magas kamatoknak szintén a nemzetközi helyzet az oka. De amit e téren megtehetünk, azt sürgősen meg kell tennünk. A kamatok magasságát szabályozni kell. Az árverések tekintetében mezőgazdasági ingatlanokra és ingóságokra s a kisiparosok ingóságaira be kell hozni a fedezeti elvet. Lehetővé kell tenni, hogy az a megszorult mezőgazda, aki fizeti a folyó kamatokat és esetleg méltányos tőketörlesztési részletet, a tőketörlesztést a folyó gazdasági évben ne legyen kénytelen fizetni. Óvatosan kell kezelni ezeket a kérdéseket, mert minden adósvédelmi intézkedés könnyen visszafelé sültethet el, de a mai rendkívüli viszonyok között meg kell tenni mindazt, ami nagyobb veszélyek felidézése nélkül megtehető. Örömmel hallja, hogy e tekintetben a kormány legközelebb javaslatokat fog előterjeszteni.

A pénzügyi helyzet számára a rezsiköltségek apasztása és észszerű fuzió előmozdítása által lehetővé kell tenni a kamatfelteletek leszállítását. Amíg a világpiacon mindenütt magas a kamat, nálunk sem lehet alacsony. De a túlzásokat ki kell küszöbölni. A jelen viszonyok között csak azt lehet tanácsolni a gazdáknak, hogy lehetőleg tartózkodjanak új kölcsönök igénybevételétől.

Ipari téren iparvállalataink foglalkoztatásának folytonosságát kell lehetőleg biztosítani, továbbá azt, hogy minél nagyobb mértékben saját termékünkkel lássuk el a fogyasztást. Sokat tehet e téren a közönség és a külkereskedlem is, ha a

Egerszalók 61 hősi halottjának emlékműve.
(Beküldte Helli Miklós, a rom. kat. olvasókör elnöke.)

magyar iparcikkek fogyasztását előmozdítja. Annál jobban takarékoskodjunk mindenkiben, ami külföldre megy. Ez a helyesen felfogott takarékoság. A magyar ipar legfőbb problémája a nyersanyagbeszerzés. Ennek a biztosítása a kormány legfőbb feladata az iparral szemben. Bár tudja, hogy sokaknak a dolog nem rokonszenves, rámutat arra, hogy az Oroszországba való készítményekről sem szabad visszatérni, ha cserébe nyersanyagot kaphatunk. Természetesen ezt az áruforgalmat úgy kell lebonyolítani, hogy alkalmat ne adjon a kommunista agitátoroknak az itteni elhelyezkedésére. Fizetési mérlegünk javítása érdekében fokozni kell az ipari exportunkat, még némi — de az eredménnyel arányban álló — áldozatok árán is, mert oly mértékben leszünk képesek a külfölddel szemben kamat- és tőke-törlesztési kötelezettségeinknek megfelelni, amennyire az ipar fokozása sikerül. A kormány feladata a nehézségek ellátása. Általában úgy ezen a téren, mint a közgazdaság minden egyes terén, ne várjon az érdekeltiség mindent a kormánytól, *regne kezébe a kezdeményezést*, jelölje meg az utakat és irányokat. A kormány pedig minden életrevaló eszmét karoljon fel.

Október végén összeül a képviselőház.

A 33-as országos bizottság október hó 8-án tartott ülésén napirend előtt Pallavicini György ögróf azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, szándékozik-e a legrövidebb idő alatt intézkedni a parlament összehívásáról?

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszában hangoztatta, hogy véleménye szerint *elérkezett az idő, amikor az országgyűlés rövid időn belül feltétlenül összehívandó lesz.* A hatosbizottság a legrövidebb idő alatt a 33-as bizottság elé terjeszti jelentését. Ezt a 33-as bizottságnak még le kell tárgyalnia, hogy azután az országgyűlés plénuma előtt megtehesse a maga jelentését. A másik dolog, amitől az országgyűlés összehívását a kormány függővé teszi az, hogy bizonyos közérdekű, sőt nagyon is óhajtott törvényjavaslatok a ház összehívésekor a plénum elé legyenek terjeszthetők. Azt hiszi, hogy a hónap vége előtt az összehívás bekövetkezhetik.

Rubinek István válaszolt ezután Pallavicini megjegyzéseire, amelyeket az egységspárttal kapcsolatban felhozott és a leg-határozottabban visszautasította azokat. A párt tudja, mit kell eszelekednie, ismeri az irányt, amelyen halad s meggyőződése az, hogy *egyedül a párt által követett irányzat tudja az országot ebből a súlyos közgazdasági válságból kivezetni.* A párt a miniszterelnök erre irányuló törekvéseit teljes erővel támogatja és támogatni fogja a jövőben is.

Ezután áttértek az exportfejlesztés vitájának a folytatására. Hoyos Miksa gróf hangoztatta, hogy a magyar mezőgazdasá-

ságot kell a nemzeti jövedelem főforrásává és alappillérvé tenni. Hangoztatta ezután, hogy a boletta, a gabonaintervenciós vásárlások és a tengertermelés kérdését nem szabad jelszavak szerint kezelni, hanem *mindent alapos vizsgálat tárgyává kell tenni.* Ezután a mezőgazdasági kamara szervezetének, mint törvényes érdekképviseletnek, megfelelő és céltudatos kiépítését sürgette. Hitelproblémával foglalkozva, hangoztatta, hogy a *tömeges árverések, amelyek következtében igen sok ingatlan és ingó vagyon tárgyat kótyavetyének el, elkecsereedett hangulatot keltenek s ezen segíteni kell.* Rassay Károly szerint a földmivélségi kormányzatnak dönteni kell abban az elvi kérdésben, hogy a *kisbirtok vagy nagybirtok irányában kívánja-e a mezőgazdaság fejlesztését.* Meggyőződése, hogy a jövőben a kisbirtok irányában kell előmozdítani a fejlődést. További nagy kérdés a birtokok kötöttségének a problémája. A hitbizományok feloldását terén általános rendelkezés nem történt. Nem hiva a kamat, vagy tőketörlesztés felfüggesztésének. A segítés egyik módja a *fedezeti elvek az árveréseknél való teljes érvényesítése.* További lépés az *uszorítóerőny megalkotása.*

Ezután a vitát megszakították és áttértek a *törvényhatósági, megyei, városi és községi üzemi alkalmazottak illetményeinek, illetőleg állatási díjainak csökkentéséről szóló* rendelet tárgyalására. A rendelet szeptember hó elsejei hatállyal olyan mértékben csökkenti az illetményeket, mint az a közgazdasági tisztviselőknél és egyéb alkalmazottaknál már megtörtént. Hasonló rendelkezés vonatkozik az üzemi nyugdíjasokra nézve is. A bizottság a rendeletet elfogadta.

Ezután ismét folytatták a *mezőgazdasági exportfejlesztés vitáját.* Csizmadia András az eladósodott kisgazdák megsegítését sürgette, majd pedig szóváltotta az *OFB által kiosztott kispárcellák ügyét* és kérte, hogy legalább a múlt évben behozott 33 százalékos engedményt tartsák fenn továbbra. Tomesányi Vilmos Pál a *fedezeti elvek általános behozatala és a kamatlászlóra letérése mellett* emelt szót.

A bizottság legközelebbi ülését október hó 14-én tartja.

A 6-os bizottság 13 millió pengőt takarított meg a pénzügyi tárcánál.

A 33-as bizottság által kiküldött 6-os bizottság október hó 7-én befejezte a pénzügyi tárcra 1931—32. évi költségvetésének tárgyalását és a tárcával egyetértésben *13,224,834 pengő törlését határozta el a személyi járandóságoknál végrehajtandó eszköztelenek kivételével.* Ennek a megtakarításnak tulajdonképpen azért volt elérhető, mert megállapította a bizottság, hogy a *dohányjövődék külföldi dohányszerkezetek eljelenítéseinek, hogy a külföldi dohányvásárlásra a költségvetésben előirányozott összeg nagy részét meg lehet takarítani a gyártási érdekek minden sérelme nélkül.*

Megállapította továbbá a bizottság, hogy a belföldi dohánytermelésnek mai terjedelemben való fenntartása és a jelenlegi beváltási árak — tekintve, hogy a beváltásra kerülő mennyiségnek legfeljebb egyharmadára van a dohányjövődéknek szükségése és a fennmaradó kétharmadrész a dohány jelenlegi világpiaci ára és a belföldi dohány minősége folytán nem, vagy csak a beváltási áron jóval alul értékesíthető — az államháztartásnak oly nagy megterhelést jelentik, hogy megfontolónak látszik, vajjon *az ezzel járó jelentékeny áldozat az ez után elérhető gazdasági előnnyel kellő arányban áll-e.* Megállapította ugyanis a bizottság, hogy még abban az esetben is, ha az erre vonatkozólag tárgyalás alatt álló szerződés életbe lép, a *dohányértékesítésnél a beváltási árral szemben mintegy 50 százalékos veszteség áll elő.*

A bizottság október hó 8-án letárgyalta a kisebb tárcák költségvetését és a miniszterelnökség előirányzatából 166.405 pengőt, a királyi épületek kezelésére szolgáló dologi kiadásoknál és a legfőbb Állami Számvevőszékénél 10 százalékos törlést határozott el. A bizottság a *közgazdasági miniszter állásának megszüntetését is elhatározta.*

A kartel-törvény október 15-én életbe lép.

A kormány tagjai az elmúlt héten minisztertanácsot tartottak, amelyen a folyó ügyeken kívül tárgyalásra kerültek a *karteltörvény életbeléptetéséről és végrehajtásáról* intézkedő rendelet. A *karteltörvény október 15. napján lép életbe.*

A Népszövetség szakértői bizottsága Budapesten.

A *Nemzetek Szövetsége* pénzügyi bizottságának hazánkba kiküldött szakértői az elmúlt héten megérkeztek Budapestre és látogatást tettek Károlyi Gyula gróf miniszterelnöknél.

Felhívjuk nagybecsű olvasóink figyelmét!

TÖMÖRY ÉS TÁRSA

bank- és pénzváltóüzlet

Budapest, V., Erzsébet-tér 7. sz.

a **Magy. Kir. Osztálysorsjáték főárusítójának** lapunk szeptember 20-án mellékelt nyomtatványára, melyen immár haladéktalanul rendeljen szerencsés sorsjegyet, mert a huzások már

október hó 16-án kezdődnek.

Egy sorsjeggyel szerencsés esetben

500.000 aranypengő nyerhető.

A sorsjegyek ára:

Egész 24.—, fél 12.—, negyed 6.— és nyolcad 3.— pengő.

A hadikölcsönsegélyek kiutalása.

A hadikölcsönsegélyek kiutalása az elmúlt két hónapban szünetelt, mert a népjóléti minisztérium nem kapta meg a pénzügyminisztériumtól az erre előirányzott összeget. A segélyek kiutalásáról október hó 6-án tanácskozás volt a népjóléti minisztériumban, amelyen a népjóléti és pénzügyminisztérium kiküldöttei vettek részt és arról tárgyaltak, hogy a jövőben miképpen biztosítsák a segélyek zavartalan kifizetését.

„Krisztusnak ad, aki a szegénynek ad.”

A hercegprimás szózata az inségésekért.

Serédi Jusztinián dr. bitoros-hercegprimás a napokban szünetelt, mert a népjóléti minisztérium nem kapta lyet október hó 11-én olvastak fel a templomokban. A hercegprimás szózata többek között a következőket monója:

Elrendelem, hogy a T. Plébános Urak az októberi ajtatoságok, valamint a vasárnapi és ünnepnapok istentisztelet alkalmával az inségáció céljaira gyűjtést rendezzenek, továbbá a helyi körülményeknek megfelelő számú tagból álló plébániai és egyházközségi jótékonyági szervezetet létesítsenek.

Szeretettel kérlek benneteket — mondja továbbá a pásztorlevél — Kedves Hívőim, hogy a nyomorenyhítő munkából tehetségéhez képest mindegyitek iparkodják kívenni részét. Legyen az inségáció igazi szeretetakió! Mutassuk már meg egyszer, hogy szeretjük egymást. Ne feledjük, hogy Istennek hitelez, aki megkönyörül a szegényen, mert magának Krisztusnak ad, aki szegénynek ad.

Török államférfiak Budapesten.

Október hó 11-én, vasárnap reggel Budapestre érkezett Izmed pasa török miniszterelnök és Tefik Rüsdi bej török külügyminiszter. A kormányzó képviseletében Vértesy Sándor kabinetirodai főnök, Károlyi Gyula gróf miniszterelnök, Walko Lajos külügyminiszter, báróné Bérczy István és Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkárok, a külképviseletek, a külügyminisztérium, a főváros és a hadsereg számos tagja fogadták a vasutállomáson a vendégeket. Az előkelő török vendégek a fellobogozott fővárosra keresztül a Dunapalotába hajtottak.

A Dunapalota egész második emeletét lefoglalták számukra. Tizennégy szobában lakik a két államférfi nagyszámu kíséretével. Izmed pasa feleségét, a külügyminiszter feleségét és leányát is magával hozta. Kivülük Cevat bej külügyi igazgató, Kemal Aziz bej és Vedit kabinetirodai főnökök, Nurullah Esat, a legmagasabb gazdasági tanács vezértitkára, Rahmi bej, a nemzeti takarékosági bizottság elnöke, török újságírók szálltak meg a szállodában. Vasárnap délelőtt Walko külügyminiszter villásreggelit adott a török vendégek tiszteletére, akik aztután a löversenytek tekintették meg. Délután öt órakor meglátogatták a Pasor-szatóriumban betegen fekvő Bethlen István grófot, este pedig az Operaház díszelőadásán jelentek meg. Éjszaka a törökök rendeztek vacsorát a szálloda különtermében.

Hétfőn, október hó 12-én délelőtt a kormányzó fogadta a törököket, este pedig diné és utána fogadás volt tiszteletükre a miniszterelnökségen.

A török vendégek szerdáig, október hó 14-éig maradtak Budapesten.

Izmed pasa török miniszterelnök és Tefik Rüsdi bej külügyminiszter érkezése Budapestre.

Az első sorban: Károlyi Gyula gróf miniszterelnök, Izmed pasa és Walko Lajos külügyminiszter. Izmed pasa fölött kalap nélkül, az őszfeji török külügyminiszter áll.

Az Egységspárt képviselő tagjai november elsején nem veszik fel fizetésük 15 százalékát.

Az Egységspárt október hó 8-án ülést tartott, amelyen résztvett Bethlen István gróf is, akit a terembelépések sorozás eljenzéssel üdvözöltek.

Napirend előtt Kormis Gyula rámutatott arra, hogy a sajtó egy részében elterjedt hírekkel szemben, nem történt a párttagok között olyan csoportosulás, vagy alakulás, amely a párt egységét meg akarja volna bontani. A mai súlyos időkben a képviselők még fokozottabban érzik azt, hogy mennyire szükség van a lelki egységre és az összetartásra. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök megállapította, hogy a kormányának, hogy nehéz helyzetből ki tudja vezetni az országot, szüksége van arra, hogy ez a párt egységesen támogassa. Pesthy Pál hasonló értelmű felszólalása után Erdélyi Aladár rámutatott arra, hogy a magyar nép a súlyos időkben mindig áldozatkésznek bizonyult. Most is hajlandók az egyes társadalmi rétegek a reájuk rótt áldozatokat meghozni, az igazságosság azonban azt követeli, hogy ez alól kivételek ne legyenek. Azokban a vállalkozásokban, amelyekben az állam tulajdonos, vagy a részvények egy része birtokában van, vagy amelyeknek szubvenciót ad, semmiféle címen ne lehessenek magasabb fizetések, mint amilyeneket a hasonló beosztású állami tisztviselők éreznek. A birtokforgalom korlátozása tekintetében könnyítéseket kívánt a földművelésügyi minisztertől. Behatóan foglalkozott ezután a kisipari kérdéssel, a szén- és cementkérdés megoldásával és végül a kisiparosság súlyos helyzetével.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter válaszolt a felszólalásra. Hangsúlyozta, hogy a kormány az állami tőkével dolgozó vállalatoknál az alkalmazottak összes fizetését felül fogja vizsgálni és revizió alá veszi a szerződéseket más szempontból is. Főszempont lesz az is, hogy a vállalatba befektetett tőke jövedelmezőségét és belső tőkeképződését elősegítsék. A parlament összehívésekor a javaslatot a Ház elé fogja terjeszteni.

Ivódy Béla földművelésügyi miniszter hangsúlyozta ezután, hogy a birtokforgalom korlátozása tekintetében módot fog keresni arra, hogy e téren bizonyos könnyítések legyenek. Péchy László a törvényhatóságok és a községek súlyos helyzetére hívta fel a párt figyelmét. Keresztés-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy a községek megsegítése érdekében rendelet készül, amely szerint alapot létesítenek, amelyből a községi alkalmazottak fizetését biztosítják. Meskó Zoltán azt az indítványt terjesztette a párt elé, hogy abban az esetben, ha a képviselőház plénuma november elseje előtt nem szentesítheti a képviselőház gazdasági bizottságának azt a határozatát, hogy a képviselői fizetéseket 15 százalékkal szállítsák le, akkor a párt tagjai ne vegyék fel ezt a 15 százalékot.

A párt egyhanguan elfogadta az indítványt.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbín varrógépek. Gramofonok és rádiók
 Lényelmes részletek. Alkatrészek nagyban árban Friss
 külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80-tól, stb. Nagy
 javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

Hol van a 20 pengős buzaár?

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja október hó 8-án tartott ülésén Somssich László gróf napirend előtt bejelentette, hogy az új földművelésügyi minisztert, valamint Mayer János kiszgazdaminisztert táviratban üdvözlék.

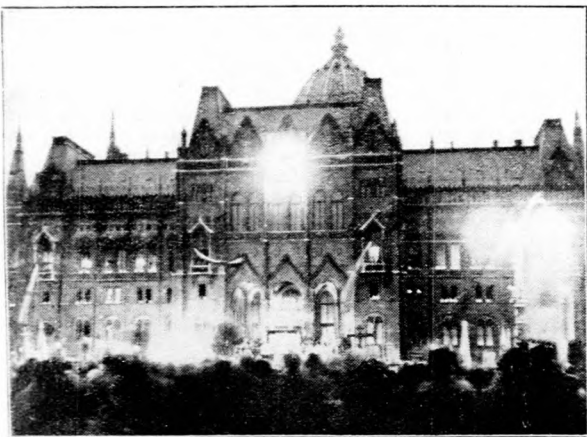
Ezután Mutschenbacher Emil dr. igazgató beszámolójában elmondta, hogy a mezőgazdaság nem tudta értékesíteni a terményeit és aggodalommal tölt el bennünket, hogy a most előirányzott állami bevételek befolyának-e. A rideg fináncpolitikát olyan gazdaságpolitikával kell kiegészíteni, amely lehetővé teszi, hogy az előforrások nagyobb áldozatokra legyenek képesek. Mindazok az intézkedések, amelyek az államháztartás szanalása érdekében történtek, nem szolgálják a magángazdaság javát, pedig az államháztartás alapja is a magángazdaság. Magyarország a trianoni állapotban semmiképpen sem tud megélni, ha gazdaságpolitikailag nem kerül olyan lehetőségek közé, hogy olyan piacokat kap, amelyek a gyümölcsöző termelés lehetőségét biztosítják. Legsürgősebb feladat a vámkedvezményes elv megvalósítása, hogy termékeinket a legkövetlenebb piacokra a legmagasabb áron vihessük ki. Mi mereven ragaszkodunk az aranyfedezet tartótlóhoz, ugyanakkor, amikor az aranyfedezet alapja, Anglia már vakációna küldte az aranystandardot. Nem akarjuk az inflációt felújítani, de gondoskodni kell arról, hogy az élet meg ne merevedjék ennek az elméletnek az imádat mellett, az aranyborjúnak a körültevétele mellett. Bismünk megvan a feltett akarat, hogy a legszigorubb takarékosságot valósítsuk meg, ugyanakkor azonban temelésünket fokozni kell.

Konkoly-Thege Sándor az állatkvitel előmozdításának szükségességéről szövelt.

KÜLPOLITIKAI KRÓNKA

Reading lord angol külügyminiszter az elmúlt héten Párisba utazott és tárgyalásokat folytatott a francia államférfiakkal az általános világhelyzetről és azokról az intézkedésekről, amelyeknek segítségével javítani lehetne a mai állapotokon. A francia államférfiak tájékoztatták az angol külügyminisztert berlini látogatásukról, Laval francia miniszterelnök kísézetében álló amerikai utjáról és megegyeztek abban, hogy a két kormánynak a baráti együttműködést tovább kell folytatni.

Az interparlamentáris unió bukaresti tanácskozásain az unió közgazdasági és pénzügyi bizottságának elnökévé Szeberényi József báró magyar delegátust választották meg. Ez az első eset, hogy magyar delegátus került a bizottság elnöki székébe.

Kép a katolikus nagygyűlésről. Szentségimádás a kivilágított Országház előtt.

Angliában október hó 27-én új képviselőválasztásokat tartanak. A konzervatív-párt a védővámok behozatalának megvalósításával megy a hareba. A munkáspárt és a liberális-párt máris két részre szakadt.

Németországban a Brüning-kormány lemondott. Hindenburg, a birodalom elnöke elfogadta a lemondást és újra Brüning kancellárt bízta meg az ügyek vitelével. Hindenburg elnök kifejezetten hangsúlyozta, hogy olyan kormányt kíván, melyet nem kötnék pártpolitikai szempontok. Brüning kancellárnak sikerült is megalakítani kormányát, de a jelek szerint ez a kormány csupán átmenetinek tekinthető, melyet teljes jobboldali kormány fog felváltani.

Ausztriában a nemzeti tanács és a szövetségi tanács együttes gyűlékezete október hó 9-én megválasztotta az osztrák köztársaság új elnökét. A választás győztese ismét az eddigi elnök, Wilhelm Miklas lett, akinek megbízatása négy évre szól. Miklas elnök ellenfele Renner dr., a szociáldemokraták jelöltje volt.

Amerikában ötszáz millió dollár adaptókével nemzeti hitelintézetet alapítottak, melynek hivatása lesz az amerikai bankok hitelszükségletének kielégítése. Az új intézményt a sorozatos bankbukások tették szükségessé.

MEZŐGAZDASÁG

A sonkamalacok hizlalása.

Irta: Schandl József dr.

Az angol kocák ivadékait nem másfél éves korukban és arasznyi szalonnaréteggel visszük a piacra, hanem 6—7 hónapos korukban, mikor már rendszeres táplálás mellett 60—70 kg. élősúlyt el kell érniök. Ezeket a fiatal süldeket nevezik „sonkamalac”-oknak és ezekből készítik a hentesek a finom prágai sonkát, a füstölt karajt s egyéb finom hentesárukat. Mindezeknek csak kevés zsírt szabad tartalmazni. Ezért a sonkamalacért, illetőleg a sonkasüldőért a hentes akkor igér magas árat, ha husos, telt sonkák és karajok vannak rajta, de nem sok szalonna. Ez utóbbi legfeljebb egy ujjnyi vastag legyen.

Az most már a kérdés, hogy milyen takarmányozással lehet a sonkamalacnál fél éves korra a 60—70 kg-os súlyt és az említett minőséget elérni?

A gyakorlatban beváltak a következő takarmánykeverékek:

- Tengeridara és árpadara egyenlő arányú keveréke beáztatva kétszerannyi lefőlözött tejbe (jöllakásig); vagy
- 8 hétig 83% gabonadara, 7% halliszt, 10% husliszt keveréke, azután 4 hétig 92% gabonadara, 4% halliszt, 4% husliszt keveréke, végül 8 hétig 97% gabonadara, 3% halliszt keveréke jöllakásig; vagy
- fejenként 150 gr. halliszt, 150 gr. sörélesztő, 700 gr. árpadara és hozzá jöllakásig párolt burgonya; vagy
- fejenként 100 gramm halliszt, 200 gr. husliszt, 700—800 gr. árpadara és jöllakásig párolt burgonya; vagy
- fejenként 500 gr. borsódara és jöllakásig párolt burgonya; vagy
- fejenként 100 gr. halliszt, 100 gr. szárított sörélesztő és jöllakásig gabonadara; vagy
- 54% tengeridara, 17% árpadara, 16% korpá, 7% halliszt, 6% vérliszt keveréke jöllakásig.

Az abrakfélék 1—1 kg-jába 2 deka takarmánymeszet keverjünk.

A hizlalást, azaz e takarmányok etetését kezdjük meg mindjárt a leválasztás után.

Mihelyt a malacok a 60—70 kg-os súlyt elérték, vigyük őket piacra.

APRÓ JÓTANÁCSOK.

Hogy a frissen ültetett fiatal fűcskák erejét kiméljük és hogy azoknak a szükséges növekvését biztosítsuk, ne engedjük őket időelőtt gyümölcsöt nevelni. Az esetleg mutatkozó termés, minden sajnálkozás nélkül szedjük le róluk. De ritkítsuk meg a túlbő termést mutató idősebb fán is a gyümölcsöt. A ritkítás után megmaradó gyümölcs nagyobbra és ízesebbre fejlődik. Ha ez számra kevesebb is lesz, de sulyban veszteségünk nem lesz, minőségben pedig feltétlen nyerünk, mert a ritkított gyümölcsöt mindig jobb áron tudjuk értékesíteni. A barack- és szilvafélék gyümölcseit azonban mindig csak a gyümölcsben levő mag csonthéjának megkeményedése után szabad megritkítani. A ritkításnál elsősorban a beteg, fejletlen, férgecs, egymást érintő gyümölcsöt kell leszedni.

A levéltetvek ellen permetezéssel kell védekezni. Erre a célra 1 kg kálicszappant oldunk fel s ennek megtörténte után abba még 50 gramm tömény nikotint is beleöntünk. A levéltetvek elleni permetezést akkor kell megkezdeni, ha valamelyik fán az első tetveket megpillantjuk.

A sokféle rovarkártó, hernyó elpusztítására kössünk a gyümölcsfák törzsére újságpapírból, fagyapótból vagy szalmából lazán összecsavart hernyófogó-öveket. Ha ezeket kéthetenként ujakkal cseréljük ki, a régieket pedig elégetjük, sok ezer és ezer bennük fészkelő hernyót, petét, bábót pusztítunk el.

A szopósborjuk alacsony ára miatt előnyös tejértékesítési viszonyok között ne szoptassuk a borjakat három hétnél tovább, mert a borjunak átlag 10 liter tejre van szüksége 1 kg. súlygyarapodáshoz, tehát a tej- és borjuárak figyelembevételével a szopósborju tartása ráfizetéssel jár.

A meszesláb nevű baromfibelegység okozója egy rühhatka, amely a lábszár pikkelyei alá veszi be magát. A lábszáron lévő csomókat szappanos vízzel le kell mosni és ha a lábak megtisztultak, táblaolajjal bekenni. Ez a táblaolaj megöli a rühgeket. A meszesláb-belegésért okvetlenül gyógyítani kell, mert különben a vedlés nagyon soká tart, az állatok elgyengülnek és későn kezdenek el tojni; ha ugyan egyáltalában tojnak!

Az eszinozott buza használatánál ügyeljünk arra, hogy ne keveredjék ez az eladásra szánt többi buza közé. Azokat a zsákokat, amelyekben a denaturált buzát tartottuk, írítsuk ki teljesen és gondosan, úgy, hogy azokban egyetlen festett pilos szem vissza ne maradjon. Nézzük meg, hogy nem festett-e valamelyik zsák annyira, hogy a beléje kerülő új buza megfestődhessék. Ennek lehetősége bár igen csekély, a biztonság kedvéért mégis kívánatos a kellő gondosság.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

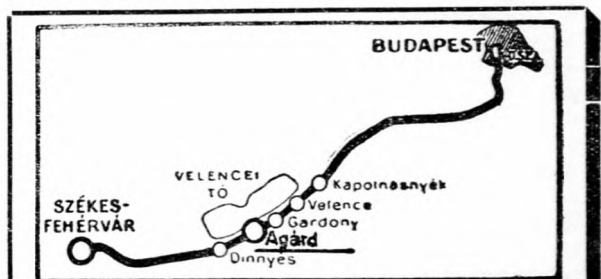
A borecet után nem kell borfogyasztási adót fizetni.

Amikor a bor- és hús-fogyasztási adó maximális tételeinek pengőértékét megállapították, leírásai hiba folytán az árszabásba bormost helyett a borecet került. Ennek következtében egyes helyeken ezen a címen a borecetet is fogyasztási adó alá akarták vonni. Most megtörtént ennek a leírásai hibának a kijavítása és ezzel a jövőben nem fordulhat elő olyan törekvés, amelynek célja az adómentes borecetnek borfogyasztási adóval való megterhelése.

Megoperálták a volt miniszterelnököt. Bethlen István gróf volt miniszterelnököt október hó 9-én, délelőtt az egyik budapesti szanatóriumban megoperálták. A műtét alátartás nélkül történt és kitűnően sikerült. Bethlen István gróf betegsége mellett volt felesége, továbbá Szudy Elemér miniszteri tanácsos, aki közvetlenül az operáció után érkezett a szanatóriumba. A műtét után sokan érdeklődtek a beteg pártvezér állapota iránt. Bethlen István gróf jól érzi magát és előreláthatóan egy héten belül elhagyhatja a szanatóriumot.

Hösi emlékleplezés és népházzsentelés Egerszalókon. Egerszalók község hazafias érzelmű lakossága még augusztus hó 15-én, Nagyboldogasszonynapján tartotta a világháboruban elesett hősei emlékművének leplezését és az ujonnan épült községi népház felszentelési ünnepélyét. A kettős ünnepség szentmisével kezdődött, amit Káplár Ágoston plébános mondott. Szentmise után a község a templomtéren felállított emlékműhöz ment, amely előtt Szveticska Antal tiszteletbeli főszolgabíró mondott ünnepi beszédet. A koszorú elhelyezése után, a megjelentek az új népház elé vonultak, ahol Káplár Ágoston plébános beszélt, majd pedig felszentelte a szép új épületet, melynek létrehozásában Mayer János kiszgadzaminiszter messzemenően segítette a községet és annak lelkes vezetőjét, Helli Miklós községi bírót. A felavatás után Medák Lajos elnök tizenhat hadirokkant mellére feltűzte a sebesülési érmet s a szép ünnepség az egerszalóki énekkar énekszámával ért véget.

Az aradi vértanúk napja a fővárosban. A szabadságharc vértanúinak emléknapiját, október hatodikát az idén is kegyeletos ünnepségek középette ünnepelte meg Budapest községe. Az egyetemi ifjuság részére reggel fél kilenc órakor az Egyetemi-templomban istentisztelet volt, amely után az egyetemi csapatok a Szabadság-téren lévő irredenta szobrok elé vonultak. Az elszakított területek szobrainál a diákegyesületek szónokai beszédet mondtak és elhelyezték a főiskolások koszorúit. A Batthyány-örökmécsesnél a főváros községe nevében Felkai Antal dr. főjegyző, a polgármesteri ügyosztály vezetője mondott beszédet, majd pedig letette a főváros hatalmas babérkoszorúját. Az ifjuság a beszédek elhangzása után a pesti Vigadóba vonult, ahol az aradi vértanúk emlékére kegyeletos ünnep volt. Az elszakított területek magyarsága október hó 6-án, délelőtt Budapesten, a Ferenciek-templomban gyászmisét mondatott az aradi vértanúkért. A templomot zsuflóság megtöltötte a megjelent magyszámú község. Délután a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében kegyeletos emlékünnepség volt, melyen az elszakított területek magyarsága nevében Erdői-Harrach Béla dr. egyetemi tanár beszélt. Lukács György volt miniszter, a Revizfős Liga elnöke a trianoni békeszerződés tarthatatlanságát hangsúlyozta. A megható ünnep Urbán Péter báró szavaival ért véget. Az aradi tizenhárom vértanu halhatatlan emlékét az ország minden részében egyforma kegyelettel ünnepelte meg az ifjuság és a társadalom.

Öregségére gondoskodjék otthonról. Agárdon

vásároljon házhelyet!

Agárd vasútállomás és a Velencei-tó mellett, Budapest-Kelenföldtől 44 km-re a székesfehérvári fővonalon fekszik.

**80-260 négyszögöles telkek
2.50-7 pengőért.**

Havi 10-40 pengős részletfizetésre!

Talaja mindenttermő televény föld! Ivóvize kitűnő!

Közgazdasági Hitelbank R. T. IV., Váci-utca 39, sz.

Telefon: 835-18, 835-19.

Turista-szálló és vendéglő!

Kérjen díjmentes prospektust!

Kép a katolikus nagygyűlésről.
Dunakeszi leányok a körmeneten.

Korossy György és Perczel Béla főispáni kinevezése. A Kormányzó Ur a belügyminiszter előterjesztésére *Balku Gyula*, Bácsbodrog vármegye és Baja törvényhatósági joggal felruházott város főispánját, ettől az állásától, buzgó szolgálatának elismerése mellett, saját kérelmére felmentette. — *Feilitzsch Berthold* báró, Békés vármegye főispánját, ettől az állásától saját kérelmére felmentette és *Korossy György* nyugalmazott államtitkárt Békés vármegye főispánjává kinevezte. — A Kormányzó Ur *Jankó Ágoston*, Tolna vármegye főispánját, ettől az állásától, buzgó szolgálatának elismerése mellett, saját kérelmére felmentette és bonyhádi *Perczel Béla* dr. felsőházi tagot Tolna vármegye főispánjává kinevezte és egyúttal Bácsbodrog vármegye és Baja törvényhatósági joggal felruházott város főispáni teendőinek ellátásával is megbízta.

Országos tanítógyűlés a fővárosban. A *Magyar Tanítóegyesületek Országos Szövetsége* október hó 6-án, Budapesten rendkívüli ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a tanítóság fizetésének csökkentése volt. *Rákos István* királyi tanácsos elnöki megnyitóját után *Földes Ferenc* terjesztette elő az elnökség javaslatát, amely szerint a tanítókat rendkívül súlyosan érintette az ugynevezett Teleszky-féle fizetéscsökkentés. Többek hozzászólása után a gyűlés kimondotta, hogy a tanítóság egyhanguan tiltakozik a fizetéscsökkentés ellen, amely rettenetes helyzetbe sodorta a tanítókat, különösen pedig a terményfizetéses tanítókat. A nagygyűlés még határozati javaslatot fogadott el, amelyben kéri a kultuszminisztert, hogy a terményfizetéses tanítók járandóságának értékét évenként az augusztus-szeptember havi buzaárak alapján állapítsák meg.

Felszentelték Budapest második legnagyobb templomát. Október hó 4-én, vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között szentelte fel *Serédi Jusztinián* dr. bíboros hercegprímás Budapest második legnagyobb templomát, a *Rezső-téren* épült *Ferenc József-emléktemplom*ot. Néhai I. Ferenc József királyunk uralkodásának ötvenedik évfordulóján *Isabella* királyi hercegné szony utján mozgalom indult meg, hogy a királyi emléket méltó alkotással örökítsék meg. Így vetődött fel a fogadalmi templom eszméje, melynek befejezését a királyi hercegné azonban már nem érthette meg. A hatalmas templom felszentelésénél *Horthy Miklós* Kormányzó Ur és felesége is megjelent. *Serédi Jusztinián* dr. bíboros hercegprímás az új templom felszentelése után ünnepélyes szentmisét mondott, majd pedig a szentbeszédében főpásztori köszönetét tolmácsolta mindazoknak, akik a gyönyörű templom felépítését lehetővé tették. — Ugyancsak október hó 4-én avatták fel a kőbányai új evangélikus templomot, melynek ünnepélyes felavatását *Raffay Sándor* bányakerületi evangélikus püspök végezte. A templomavatáson nagyszámu és előkelő közönség jelent meg.

Matuska Szilveszter a biatorbágyi merénylő.

A budapesti államrendőrség detektívjei több hétig tartó lázas nyomozás után Bécsben elfogták a biatorbágyi pokolgépes merénylet tettesét, *Matuska Szilveszter* bécsi magyar kereskedő személyében. A rendőrség a halálos katasztrófa után, amely szeptember 13-ára virradó éjszaka történt a biatorbágyi viaduktnál, azonnal megkezdte a nyomozás munkáját, amely elé rengeteg akadály gördült. A főkapitányságról érkezett különféle névtelen feljelentések alapján a nyomozás egyszerre több irányban haladt, míg végre október hó első hetében meghozta a várva várt eredményt: a tettes elfogatását.

Matuska személye első pillanattól kezdve gyanus volt a nyomozhatóságok előtt. A rendőrség a katasztrófa utáni első órákban már figyelni kezdte a gyanus viselkedésű gyárigazgatót, aki állítása szerint a halálvonaton utasai között volt, azonban csodálatos módon megmenekült a katasztrófától.

Az államrendőrség politikai osztályának detektívjei az első gyanus körülmények után alaposan kivizsgálták *Matuska Szilveszter* életének történetét. Megállapították, hogy a gyárigazgató és kereskedő gyakran szokott Magyarországra utazni, sőt az utóbbi időben gyakran megfordult Németországban is. A rendőrség megállapította, hogy Matuska közvetlenül a Németországban elkövetett Jüterbog-i borzalmas vasúti merénylet előtt Ausztriában, a wöllersdorfi robbanószergyárban tíz kilogramm ekrazitot vásárolt. Az összegyűlt gyanus nyomok következtében a budapesti rendőrség október 9-én táviratban kérte a bécsi rendőrséget, hogy tartóztassa le a Bécsben lakó *Matuska Szilveszter*t. Matuska letartóztatása után először tagadta, hogy részese lett volna a biatorbágyi merényletnek, azonban az eléje terjesztett bizonyítékok következtében négy napi tagadás után megtört és október 13-án — egy hónappal a gyalázatos merénylet után — bevallotta, hogy ő robbantotta fel a biatorbágyi vonatot. Matuska eleinte úgy védekezett, hogy az ekrazitot azért vásárolta, hogy Bécs mellett lévő gyárának régi kéményét felrobbantsa, amelynek helyén új épületet akart emelni. A rendőrségi nyomozás azonban bebizonyította, hogy Matuska nem mondott igazat. A merénylő ellen vallott továbbá az a körülmény is, hogy a biatorbágyi katasztrófa színhelyéhez közel ugyanolyan ekrazitmaradványokat találtak, mint amilyen ekrazitot *Matuska Szilveszter* vásárolt Wöllersdorfból. Matuska a beismerés során azután elmondta, hogy a merényletet nem egyedül követte el s megnevezte büntársait is, akik közül az egyiket a rendőrség október 13-án Bia községben elfogta. Matuska vallatásánál kiderült még, hogy nemcsak a biatorbágyi merényletet követte el, de ő robbantotta fel a nyáron a Berlin közelében lévő Jüterbog mellett a berlini gyorsvonatot, s ugyancsak ő követte el 1930 decemberében Ausztriában az ansbachi vasúti merényletet, mely azonban a vonatvezető őbersége következtében meghiúsult. A nyomozás eddigi adatai szerint *Matuska* egész Európát behálózó titokzatos bűnszövetkezet tagjai közé tartozik, amit bizonyít az a körülmény is, hogy a merényletek idején több ízben nagyobb összegű pénzt kapott. Megállapítás nyert az is, hogy a pokolgépet *Matuska* gyártotta bécsi műhelyében, ahol több olyan villamosdrót és egyéb alkatrészt találtak, amelyet a merénylő a biatorbágyi pokolgépnél használt.

Matuska letartóztatásával egyidőben Magyarország kiadati eljárást indított *Matuska Szilveszter* ügyében és kérte az osztrák hatóságokat, hogy Matuskát adják át a magyar bíróságnak. A kiadati eljárást következében Matuskát a magyar bíróság vonja felelősségre pokoli gaztettéért. Büntető jogászok véleménye szerint *Matuska Szilveszter*re a biatorbágyi merénylet után kétségtelenül halálos ítélet várható a magyar bíróságtól.

Az új sajtófőnök átvette hivatalát. A miniszterelnökségi sajtóosztály tisztviselőkara október hó 9-én, délelőtt üdvözölte hivatalában *Hlatky Endre* dr. miniszteri titkár, a sajtóosztály új főnökét. Az ügyosztály tisztviselői névben *Rákóczy Imre* miniszteri osztálytanácsos köszöntötte a sajtóosztály vezetőjét, aki új megbízatása előtt hosszú éveken át a sajtóosztálynak kiváló tagja volt. *Rákóczy Imre* osztálytanácsos üdvözlő beszédére *Hlatky Endre* dr. sajtófőnök közvetlen szavakban válaszolt.

Asthma-klinika, Budapest, Andrá sssy-ut 87 Körönd, bejárat Benczur-u. 4. Tel. 123-82. Bevált asthma-tüdőhurut kezelése. Kórházi áraknál olcsóbb betegszobák.

Patkányt, egeret, mezei egereket

csak „RATINOL“, svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát „RUSSIN“ irt gyökéren! Más állatra, emberre veszélytelen! Napiárban szállítja **RATINOL LABORATORIUM, BUDAPEST, VII., Murányi-utca 36. szám.** Telefon: J. 315-86.

A félszázados munka jutalma. Ivády Béla dr. földművelésügyi miniszter a napokban elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki Zsurmóczy Tadeus fővadászt, aki ötvenhárom év óta szolgál Zichy János gróf uradalmában. A kitüntetést Nagylángon, a községében, a község egész lakosságának jelenlétében adta át a járási főszolgabíró. Az ünnepségen megjelent Zichy János gróf is, aki hű vadászának házat, továbbá tizenegy hold földet és pénzjutalmat adományozott.

Ezer ingyen ebédet adott egy berlini magyar asszony a budapesti szegényeknek. Harry Fuld berlini gyáros magyar származású felesége a napokban Budapesten tartózkodott, amely alkalmával ezer ebédet adományozott a budapesti szegények számára. Az ebédeket a székfővárosi ebédtételtési akciója osztotta ki a szegények között. A nagylelkű adományozónak Sipőcz Jenő polgármester mondott köszönetet.

Megkerült egy öngyilkos rendőrszt. Október hó 2-án hajnalban az őrszemes rendőr Budapesten, a Lánchídon egy rendőrszti köpenyt és csákót talált, amely mellett egy bőröndben két levél volt. A levelekben Seit Dezső miskolci rendőrfelügyelő bejelentette, hogy anyagi összeomlása miatt öngyilkossági szándékából a Dunába ugrott. A tragikus hír mély megdöbbenést keltett s a rendőrszt sem gondolt arra, hogy Seit nem követett el öngyilkosságot. Seit azonban nem ölte magát a Dunába, hanem elbujdosott és Záli Dezső néven szobát bérelt a fővárosban. Egy hélig tartó bujkálás után, október hó 8-án öngyilkosságot kísérelt meg; felvágta az ereit és súlyos állapotban szállították a Rókus-kórházba. A kórházban felfedte személyét, mire rendőri bizottság ment a kórházba, hogy tisztázza a felügyelő öngyilkosságának okait.

Csalási per — ötszáz tanuval. A váci püspökség még 1927-ben áruba bocsátotta Alpáron és Tiszvárfaluban lévő földbirtokait. A földeket kétszáz kisember vásárolta meg, hollandik 760 pengős áron. A vevők az összeget nem fizették ki egyszerre, hanem megbízták Tóth Józsefet azzal, hogy a földek vételárának részleteit beszedje és azokat a püspökség részére továbbítsa. Tóth a földek árát beszedte, azonban nem számolt el a pénzzel, amiért sikkasztás címén eljárás indult ellene. Tóth, a vádirat szerint több, mint százötvenezer pengőt eltulajdonított. A sikkasztás ügyében a kecskeméti törvényszék október hó 5-én a helyszínen tartott tárgyalást, mivel az ügynek több, mint öt-száz tanuja és sértettje van. A tárgyalás előreláthatóan hat hélig tart.

A Ratinolról az elismerőlevelek tömege nyilatkozik dicsőre. A főbbek között ezt írja Andrassy Mihály gróf szigetvári intézősége: A „Ratinol“ nagyon jó eredménnyel végződött. — Egy ír Ferentzi Géza erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészállatok istállójába befészkelődött patkányokat a „Ratinol“ előírásos használata teljesen kiirtotta.“ — Ezen irtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratórium, Budapest, Murányi-utca 36.

A rőtöntöltő bíróság itélkezett a felsőregi gyujtogatás ügyében. A székességi ügyészség október első napjaiban rőtöntöltő bíróság elé vitte özvegy Szántó Lajosné született Solyom Jullanna és veje Molnár Ferenc földműves bűnügyét. Molnár ugyanis anyósa felbujtására felgyújtotta a felsőregi szőlőhegyen lévő lakóházát, amelyben néhányan majdnem bentégtek. A bíróság özvegy Szántó Lajosné korlátolt beszámithatóságára való tekintettel öt évi börtönrre. Molnár Ferencet pedig nyolc évi fegyházra ítélte. Mindkét ítélet jogerős.

Makacs székrekedés, vastagbélkatarus, gyomorhaj, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belül betegnél is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Egy csongrádi gyógyszerész öngyilkossága a fővárosban. Október hó 7-én, délután megdöbbenő öngyilkosság történt Budapesten, a Mester-utca 39. számú házban. A ház harmadik emeletén lakik Lázár Sándor dr. fővárosi fogalmazó, akire a napokban vidéki rokonok érkeztek vendégségbe. Kozmár Dezső csongrádi gyógyszerész és felesége. A gyógyszerész az utóbbi időben feltűnően ideges volt és azért jött Budapestre, hogy ideg-haját gyógykezeltesse. Október hó 7-én, délelőtt Kozmár egy idegornósnál járt, aki megállapította, hogy a gyógyszerésznek rosszabb klinikai állapotára van szüksége. A gyógyszerészt szem-melláthatóan lesújtotta az orvosi vélemény s amikor az orvos-tól visszatért rokonának lakására, egy óvatlan pillanatban a harmadik emeleten lévő lakás folyosójáról az udvarra vetette magát. Kozmár holtan terült el az udvar kövezetén.

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét, ha az „Ibis“ keleti hajfjító regenerálort használja. Oklevél próbálja meg, 5-6 nap alatt bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes szinét. Itt az a fődolog, hogy nem festék, nem ártalmas. A haj-hozsmát életre kelti és a haj eredeti szinét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbát és rendeljen egy üveggel, hálás lesz érte. A Vasárnap-ra való hivatkozás mellett, kedvezményben részesül. Megrendelhető: Vellner Herkules-drogéria, Budapest, Kálvin-tér 5. szám. Postai csomagokat utánvét mellett szállít.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Még 1925-ben kölcsön adtam rozsol, azonban a kamat magas és így hat év alatt kétszeresen felülműlték a tőkét. Vajjon megítéli-e a bíróság? (Kérde egy előfizető.) — **Felelet:** Per esetén a bíróság a kikötött kamatot nem itéli meg, hanem vagy az 5 százalékos törvényes kamatot, vagy ha adós késedelmes a fizetésben, egy kártérítési kamatot itél meg.

Kérdés: Hat milliméteres flóbert pusztát tartottam engedély nélkül és feljelentettek, mennyire büntethetnek meg? (Kérde a 8707. sz. előfizető.) — **Felelet:** Kihágás miatt pénzbüntetésre büntetik, amelynek mértéke azonban a rendőri hatósági döntéstől függ. A büntetésnél az egyéb körülményeket is tekintetbe veszik. Hogy a fegyvert visszakapja-e, vagy nem, azt előre nem irhatjuk meg, mert az is bírói döntés alá tartozik. Harmadik kérdésére az a válaszuk, hogy a szegényjogon perlekedő fél előtt épp úgy nyitva áll a jogorvoslat utja, mint aki nem merlekedik szegényjogon.

Kérdés: Mintegy öt hektoliter friss napraforgó olajat sajtoltam, hol lehetne az olajat értékesíteni? (Ifj. O. G. Cigánd.) — **Felelet:** Irjon a következő címekre: Olajipar R. T. Győr, Hutter József Olajipar R. T., Budapest, VII., Erzsébet-körút 8. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete V., Alkotmány-utca 29.

Kérdés: 1. Hová forduljak, ha gy felvegnék a kishéri tejiskolába? 2. Milyen képesítést nyernek az iskola növendékei? (Sz. J. Keresztély.) — **Felelet:** 1. Forduljon a kishéri m. kir. tejmunkásképző szakiskola igazgatóságához (Kishéri). 2. Tejmunkási képesítést nyernek, amely feljogosítja arra, hogy mint teljipari munkások tejlémezekben dolgozzanak. A kistejgyűjtő és fölözötanfolyam Pesterzsébeten, Török Flóris-utca 12. szám alatt van, az idevonatkozó felvételi kérvényeket a földművelésügyi minisztériumhoz kell beadni.

Kérdés: 1. Hol lehet gyökéres aledicsia vesszőket kapni? 2. Hol kaphatók fehér borszőrösszűk? (F. L. Ártánd.) — **Felelet:** 1. Ungváry László faiskola növénnyártáságnál (Cegléd). 2. Teleki szőlőgazdaságban (Villány), vagy özvegy Mathász Jánosné szőlőszetében (Kecskemét). A gyökéres ültetés megfelelő.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.
Kérje most megjelent új árjegyzékeket.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(6. közlemény.)

Álruhát vett hát magára és szürke, jelentéktelen emberként elballagott a Gyeheennába. Észrevétlenül osont be a füstös ivóba és szerényen meghúzódva az egyik sarokban álló asztal mellett, halk köhécseléssel igyekezett magára fordítani a csaposlegény figyelmét. Pár pillanattal később már meggyőződött róla, hogy Jimmy észrevette jelenlétét. A fiu pompásan viselkedett, egyetlen szemvillanással sem árulta el, hogy ráismert szeretett mesterére. Közönnyel szolgált ki néhány villamoszékbe illő arcu alakot, de az a mozdulat, ahogy hátrasímitotta borzos haját, a régóta ismert titkos jeladás volt arra, hogy felismerte Patot.

— Derék fiu, — gondolta magában elismeréssel a detektív és ismét köhécselni kezdett.

Jimmy végzett „a vendégekkel“, egy kétes tisztaságú ronggyal végigsímitotta a kimerőasztal bádorgorítását, azután — mintha csak most venné észre a sarokban ülő szürke kis emberkét, rámondott:

— Hát magának mi kéne?

— Kh... kh... — köhécselt Pat — egy kis szivereősítő... Nem is kell nagyon erősnek lenni, csak éppen hogy felmelegítse egy kicsit a bensőmet... Mert elhagy már a melegség... hülök, egyre hülök...

— Ugy látom, cented még annyi sincs, mint amennyi szufla még benned rekedt!

— Ne féljen, nem maradok adós... Csak hozza már...

Jimmy belötyentett valami sárgás folyadékot egy pohárba és odavitte Pathoz.

A detektív megértette, hogy Jimmy azért beszélgetett annyit, hogy azalatt az a néhány alak, aki még a sank mellett állott, távolabb húzódjék. Amikor látta, hogy Pat asztala körül tiszta a levegő, „felszolgált“ az italt.

— Indiából jött embered nincs? — sugta feléje Pat.

— Van pénze? — kérdezte Jimmy, alaposan megnyomva az első szót. Ebből Pat megérthette a kedvező választ. A hü fiu azonban még többet is mondott:

— Három pohárnál többet nem iszik meg ebből, nagyapám! — mordult Patra.

A szürke emberke mohón kapott a pohár után

— Ne féltsen, öcsém, — szólott remegő hangon — a szokott adagom sokkal több ennél.

Ez azt jelentette, hogy Jimmy várja őt a szokott helyen. Ez a folyópart egy elhagyatott helye volt.

A rejtélyes beszéd tovább folyt.

— Félóra mulva a földre esik, ha még egyet megiszik ebből, — nevetett Jimmy.

Ez pedig annyit jelentett, hogy félóra mulva ott lesz a szokott helyen.

Valaki a sankasztalhoz lépett és türelmetlenül kopogott a csaposlegény után. Jimmy visszatért a helyére.

Pat a nyelve hegyével megkóstolta az italt. Gyöngye pálinka volt, bátran megihatta, nem kellett attól tartania, hogy elhomályosítja az agyát és megakadályozza a tiszta, éles gondolkozást.

Felhajította az italt, azután a pohárral megkocogtatta az asztalt.

— Mit akar? — kiáltott feléje Jimmy.

— Fizetnék, ha már nem adják ingyen ezt a limonádét.

Jimmy odament, átvette a pénzt.

— Fél centet sem ér... — dörögött Pat s kibandukolt a Gyeheennából.

Megállt a folyóparton és nagyot szivott a friss levegőből, hogy kiszellőztesse magából a „Gyeheenna“ áporodott alkoholszagát és füstjét. Egy darabig elődöngött, azután lassan bandukolva megindult a találkára kijelölt elhagyott hely felé. Egy megbontott deszkakerítés mellett megállt és leheveredett a földre, mintha éjszakára meghúzódó csavargó lenne.

Ült és gondolkodott. Mérleget csinált: két részre osztotta a Styx-ügyet. Az egyik részen az eredmények, a másikon az ismeretlenek voltak.

— Tudom, hogy gyilkosság történt a Spiritiszta Klubban. Tudom, hogy Styx professzort megölték s azt is tudom, hogy a gyilkos a professzor maszkjában végigjátszott egy komédiát a Spiritiszta Klub tagjai előtt. Ennyi az, amit tudok. Ezzel szemben nem tudom, hogy ki a gyilkos, vagy, helyesebben: kik a gyilkosok s hogy miért ölték meg Styx professzort? Várjunk csak: a klubban nyert értesülesem szerint a professzor nemrég érkezett Newyorkba, Indiából jött, ahol a mágikus titkokat tanulmányozta. Alig hiszem, hogy valakit azért megöljenek, mert bizonyos bűvészkedéseket tud, az ilyesmire az ember eltáthatja a száját, de nem nyul késhez, vagy revolverhez...

A tenyerébe hajtotta a fejét.

— Más volt itt az ok... más, egészen más. Talán... hohó!... furcsa gyanu s úgy érzem, nem is alaptalan... Styx professzornak valamilyen titka volt s ez a titok az életébe került. Valamit elloptak tőle, egészen bizonyosan... valamit elloptak tőle...

Most már lázasan működött az agya. Egyik gondolat a másikat kergette s Pat szinte mámorosan adta át magát képzelete végtelen szárnyalásának. Ez a szárnyalás azonban csupa logika volt: vaskövetkezetesség, alapos okokkal alátámasztott feltevés.

Arra riadt fel, hogy valaki megállt előtte. Felkapta a fejét és egy toprongyos alakot látott maga előtt. A sötétben is észrevette, hogy vigyorog.

— Mit akarsz? — kérdezte Pat és összébb húzta a lábait, hogy — ha szükség lesz rá, — minden pillanatban felpattanhasson.

Az idegen vastag, durva hangon megszólalt:

— Jól fogadod az embert!

— Mit akarsz? — kérdezte ismét Pat.

— Tán nem tetszik, hogy élek? — vihogott a toprongyos alak. — Vagy talán tiéd ez a világ, hogy kinézel belőle?

— Eredj a dolgodra! — mordult rá nyersen Pat, aki minél hamarább el akarta távolítani ezt a kellemetlen idegent, mert attól félt, hogy Jimmy már jönni talál s nem akarta avatatlan szemeknek kitenni találkozásukat.

A toprongyos alak azonban nem mozdult.

Pat dühbe gurult.

Megfeszítette izmait, hogy felpattanjon és leüsse a tolakodót. De amint fel akart emelkedni, érezte, hogy vasmarkok ragadják meg s szinte összemorzsolják a csontjait.

Kiáltani akart, de ekkor valaki az arcára nyomott egy nedves kendőt. A kloroform édeskés szagát érezte s egész testét jóleső zisibadás fogta el.

Nem emlékezett semmire.

(Folytatjuk.)

Ki jár ma már ősz fejfel?

Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt

ŐSZHAJÁNAK, bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes színét, ha az „IBIS” keleti hajjítító regenerátort használja! Nem festék, nem ártalmas. Egy üveggel 1.20, 1.60 P. Postai csomagokat utánvét mellett azonnal küldünk.

Főraktár: VELLNER Herkules Drogéria,
Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Áut. 847-80.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Szé LY
szé LY
szé LY

(Beküldte Palkovics István Székesfehérvárról.)

2. Szórejtvény.

dug agg Y

(Beküldte Farkasdy Jolán Felsőgörzsönyből.)

3. Szórejtvény.

GY poszt

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

4. Szórejtvény.

kutat nap ólom
(-k)

(Beküldte Kardos Géza Vindornyasztőlőről.)

5. Betűrejtvény.

S i i i S ó

(Beküldte Kiss Béla Hédekvárról.)

6. Szórejtvény.

DOB a személynév más szalonna
(j=ly)

(Beküldte Boda Mihály Törökzentmiklósról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 46-ik számban közöljük.

A 40-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Elemi csapás.** 2. Pontrejtvény: **Rózsának nem kell aranyos cserép.** 3. Szórejtvény: **Lőrinc, a baranyai.** 4. Szórejtvény: **Ásványvíz.** 5. Szórejtvény: **Móra Ferenc.** 6. Szórejtvény: **Beregszász.**

Helyesen megfejtették: Fekete János, Szentesi Máté, Angyal József, Sós Béla, Török Pál, Katona István, Szekér Jenő, Fűves F. Béni, Szántai Kelemen, Bercsy János, Paczolai János, Szarka Mariska, Andornaki István, Kocsák Béla, Mester István, Veréb József, Magyar Endre, Vas Gyula, Sándor István, Hegyi Béla, Széles Mihály, Furka Antal, Kő Mihály, Áment Juliska, Kerekes Lajos, Szikorka Boris, Antal István, Töke Ilona.

Jutalomkönyvet nyertek: Töke Ilona (Pusztaszakállas) és Antal István (Szombathely).

A 41-ik számban megjelent rejtvények megfejtését helyes megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október hó 18-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Kistelek, Kunhegyes, Szalkszentmárton. — **Ló-, sertés- és kirakodóvásár:** Debrecen. — **Kirakodóvásár:** Szarvas.

Október hó 19-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Büdösközi, Egyek, Heves, Jászfényszaru, Kapuvár, Kiskőrös, Kőszeg, Miskolc, Nagybaracska, Nyíregyháza, Ócsa, Pécsvárad, Rics, Sajtó (sertés-, bizonytalan), Szentlőrinc, Szob, Szőlősgyőrök (sertésvásár bizonytalan), Tarján (sertésvásár bizonytalan), Tállya, Tolnánémedi. — **Kirakodóvásár:** Nagylóás, Tatabánya, Ózd. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Debrecen. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Salgótarján, Vél. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Rajka.

Október hó 20-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Egyed, Hedrehely (sertésvásár bizonytalan), Inke (sertésvásár bizonytalan), Nagybörzsöny, Németboly, Ráckozár, Szentpéterúr (sertésvásár bizonytalan), Tevel (sertésvásár bizonytalan), Újpest. — **Kirakodóvásár:** Salgótarján, Vél. — **Marha- és kirakodóvásár:** Debrecen. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádasd.

Október hó 21-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Baranyajenő (sertésvásár bizonytalan), Mucsi (sertésvásár bizonytalan), Siófok (sertésvásár bizonytalan). — **Marha- és kirakodóvásár:** Szentgyörgyvölgy.

Október hó 22-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Tengelic, Tornaszentandrás. — **Kirakodóvásár:** Mikószéplak.

Október hó 23-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Komádi. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Mindszent.

Október hó 24-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Celdömök, Nemesvid (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Battyány. — **Kirakodóvásár:** Mindszent.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

(Fővárosi árak október hó 12-én.)

KÉSZÁRUPIAC

A készáru piacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapestez.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 8.95—9.15, 78 kg-os 9.10—9.30, 79 kg-os 9.30—9.45, 80 kg-os 2.30—2.55, felsőiszaei és fejmérgyel, dunántúli, pestvidéki és békaskai, 77 kg-os 8.70—8.90, 78 kg-os 8.85—9.05, 79 kg-os 9.00—9.20, 80 kg-os 9.10—9.25. Rozs, pestvidéki és egyéb 9.10—9.20, árpa, takarmány, elsőrendű 14.75—15.25, másodrendű 14.25—14.50, sörépe, felvidéki 18.00—20.50, egyéb 16.50—18.00, zab, elsőrendű 18.00—20.25, másodrendű 17.70—17.90, tengeri 15.80—16.00, korpá 10.00 pengő métermázsánként.

Világhírű Hicó gyermekkocsik nagyban árban, bőrdalal, ernyővel sülyeszthető

P. 46.—

faoldalal, ernyővel sülyeszthető

P. 65.—

angol modern kocsik P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—

játek babakocsi erős sport

P. 5.— 6.—

játek babakocsi ernyővel

P. 9.— 10.80

finom babakocsi

P. 17.—

gyermektriciikli, 3-5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—

gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott P. 40.—

lánchajtással P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Búza decemberre 10.00—10.02, márciusra 11.18—11.20, rozs márciusra 11.10—11.15, tengeri májusra 12.95—12.98 pengő métermázsánként.

A készárúpiac és határidőpiac garbonaárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) A külföldről mutatózó jobb érdeklődés folytán a vetőmagpiac némileg megéledt. Löheremag továbbá is szilárd irányzatot követ, főképp azért, mert az erdélyi származású áru még csak kis mennyiségben kerül piacra, viszont a külföldi érdeklődés állandóan fokozódik. Lucernamag: Irányzatlan tartott, csak jöminőségű árut keresnek; a kínálat még mindig felülmúlja a keresletet. Battacimmag: Kevés áru kerül piacra, ára változatlan. Tacvaszi búkkönyv ára még nem alakult ki, mert a termelőktől ajánlatok alig érkeznek. Ösbirónak, szőcsbúkkönyvek és pannobúkkönyvek az előrehaladt időnyhez viszonyítva kielégítő kereslete van. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersárúért, budapesti paritásában: Káposztaterpce 20—20.75, köles 15—16, lucerna 70—82, lóhere 125—130, szőcsbúkkönyv 27—27.50, lenmag elsőrendű 22—22.50, lenmag másodikrendű 21.25—22, kék mák 65—66, Viktória-borsó 20—25, zöld borsó 16—18 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadarba 46—52, duplanullás finom tézta-liszt 38—44, nullás 38—44, kettős főzöliszt 36—40, négyes kenyérliszt 35—38 fillér kilogrammonként.

Abraaktarmánypiac. Árpakorpa 12.25, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12, búzabukolya 11.50, konkolydara 12, lenmagpogácsa 18, napraforgópogácsa 17.50, repcepogácsa 12.50, rozskonykó 11.50, rozskorpa 10.25, rozscsuo 10, búzaktarmányliszt 14.50, szőjababpogácsaliszt nagyban 24, kicsiben 26, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodikrendű 7.75—9, harmadrendű csomagolásra 6—7.50, muharészna 8—10, lucernaszéna 10—11.25, zabosbúkkönyvszéna 10—11, alomszalma elsőrendű 5—5.70, alomszalma másodikrendű 4.80 pengő métermázsánként.

Borjuvásár. Élő borjú, belföldi szopós: Elsőrendű 78—90, másodikrendű 56—76 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosokör (tarka) 64—66, elsőrendű belföldi jármosokör (fehér) 64—66, 1½—2 éves úszók 60—63, 1½—2 éves tinók 60—63, fiatal, friss fejős tehén 90—100 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 50—115, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 290—665, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 170—300, öszvér 120—160, alárendelt minőségű lovak 30—190, vágólovak 25—200 pengő páronként.

Vágómarhavásár. Bika, közép 46, gyenge 43—44, tehén, közép 47—54, gyenge 40, növendék 42—50, csontozni való 28 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 100—112, közép 112—122, nehéz 128—130 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.55, tarka (40 kg-ig) 0.65, (40 kilón felül) 0.75, borjubőr, rövid lábbal (6.65 kg-ig) 1.05—1.15, (nehézebb) 0.85—0.95 pengő kg-ként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszín, felsől, fehér pecsénye, hosszú, gömbölyű felsől 180—320, fartó, lapocka, puha hátszín 160—220, szegye, dagadó 100—180, gulyásnak való 120—180 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 260—380, sütnivaló 130—320, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Juhcomb 160—240, gerinc 120—180, lapocka 120—180, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 200—280, friss comb, tarja, lapocka 170—220, friss oldalas 160—200, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—320, olvasztani való szalonna 180—220, sózott kenyérszalonna 200—240, füstölt 220—240, háj 210—240, zsíros tepertő 220—240, helybeli sertézsír 192—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—320, csirke 90—250, ruca 150—200 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 170—240, csirke 140—300, hizott ruca 140—180, sovány 130, lud, hizott 150—200, sovány 140, pulyka, hizott 180—200, ludmáj 300—700, ludzsír és háj 200—260 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 11—13, főzötojás 9—11 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Szarvascomb 150—240, gerinc 400—450, lapocka 120—180, többi része 60—100, őzgerinc 400—500, comb 280—300, többi része 60—80, vaddisznógerinc 200—280, comb 200—240, többi része 50—100 fillér kilogrammonként, fogoly 100—160 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 300—400, csuka 160—180, ponty 160—200, kárász 120—200 fillér kilogrammonként. — Rák: Folyami rák 10—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 28—36, lefőlözött 16, aludttej 100, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj, tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—420, főzővaj 220—280, szedett vidéki 220—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, juhúró 180—240, kevertúró 140—200, juhsajt 200—280, ementáli sajt, hazai 320—440, trappista, hazai 200—320 fillér kilogrammonként.

Száraz főzélék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 30—80, hántolt borsó, feles 44—80, bab, fehér, aprószemű 28—40, nagyszemű 46—100, színes 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—100 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa csomója 3—14, petrezselyem zöldjével csomója 3—16, zeller zöldjével darabja 4—20, petrezselyem kilogrammonként 12—18, kalarábé, újdonság, darabja 2—6, kevert zöldség 14—24, karfiol 50—90, vöröshagyma, makói 22—28, közönséges 20—26, fokhagyma zöldjével kilója 30—70, cékla 14—24, fejeskáposzta, hazai 8—14, savanyított káposzta 36—46, kelkáposzta 14—22, vöröskáposzta, hazai 20—30, fejesaláta, hazai 5—12, fodrossaláta, hazai, darabonként 16—30, torma, hazai 50—160, őszirózsaburgonya 10—14, nyári rózsza 12—18, Ella 10—12, kifli 18—24, tömrő csiperkegomba 160—300, mezei csiperkegomba 100—200, szegfűgomba 160—250, éti vargánya 160—250, tinóru gomba 150—250, szárított gomba 600—1000 fillér kilogrammonként, feketeetek kilogrammonként 14—24, hónaposretek csomója 6—10, uorka 30—50 fillér kilogrammonként. Ecetben savanyított 100—120, vizes 60—80, kovászos 60—80, paprika, apró 1—2, nagy paprika, darabja 1—4, paprika, nagy, kilogrammonként 10—30, apró, kilogrammonként 16—24, savanyított paprika kilogrammja 100—120, főzötök kilogrammja, újdonság 10—16, tök, gyalult, kilogrammja 24—32, paradicsom 14—24, konzerv literje 70—80, vajbab 40—80, zöldbab 20—40, zöldborsó 70—140, kifejtett zöldborsó 200—340, sóka 20—36, paraj, tisztított 24—36, gyökeres 16—20 fillér kilogrammonként, zöld tengeri cső darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 26—90, közönséges 14—50, nyári édes 26—56, rétesalma 16—50, nemes fajkorte 36—120, közönséges 20—60, kőkenyészalma 60—110, berzenci szilva 26—50, bírsalma 24—60, őszibarack 32—40, befőzni való 40—140, csemege-szilva 36—60, borszöcs 14—20, közönséges szöcs 20—26, som 30—40, áfonya 130—160, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—320, nagy papirhéjú dió 100—120, keményhéjú dió 65—90, dióhéj 320—500, mogyoró, héjazott 320—400, mandula, héjazott 400—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózsapaprika 260—320, erős 160—240, kereskedelmi 120—200, kék mák 90—120, pergetett méz 120—160, háziszappan 124—150, közönséges szappan 96—110 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A száret a homoki vidéken befejezéshez közeledik. A minőségek általában 1—2 cukorkokkal javultak a kedvező időjárás következtében, bár a penészes íz majdnem az összes szőlőfajták mustjában feltalálható. Az elmúlt évekhez képest aránylag kevés vásárló van és mustfokozatok 0.30—0.50 pengőt fizetnek minőség és cukorkor szerint. Borszöcsök kg-ként 3—5 fillérért vásárolnak préselésre. Óborkot iránt a kereslet tart, lényegesebb áremelkedés azonban a csekély fogyasztás miatt nem következett eddig be. Az exporttevékenység úgy óborkban, mint mustban gyenge, külföldön erősen kifogásolják a mustok penészes minőségét.

Szesz és szeszitalok. Jegyzeteltet finomított szesz 100 hl vételnél 154.17 P, 10 hl-en aluli vételnél 162.41 P + állami fogyasztási adó. A detailforgalomban finomított szesz 5 hl vételnél 165 pengőért, 1 hl vételnél 180 pengőért kelt el. Denaturált szesz Budapesten 65 P, vidéken 61 P + forgalmi adó. Gyümölcspálinka: Törkölyszesz 260—270 P, nyári szilvaszesz, új 3.50—3.60 P, kék, új szilvaszesz 4—4.20 P. Borpárlat 3—3.15 P ab termelőállomás + forgalmi adó.

Fapiac. A fenőfapiacokon nagy izgalmat keltett a román fatermelőknek az a határozata, amely szerint a fenőfapiacokra a Magyarországgal való forgalomban 20 százalékkal felemelték. A magyar fakereskedelem nem fogadja el ezt az áremelést, már azért sem, mert a kartelenküli termelők csak 10 százalékkal magasabb árakat kérnek és a pillanatnyi szükségletet ezek a cégek könnyen tudják fedezni. — Tuzifajában az árak a kereslet meglégülése és a vasuti fuvarjárdák drágulása miatt mintegy 5 pengővel emelkedtek. Belföldi éves búkkhasáb ára budapesti paritásában 320—330, két éves cserhasáb 275—290, egy éves cser 245—260, import búkkhasáb 340—345 pengő vagononként. — Lombfajában az üzleti forgalom nagyon gyenge, az árak nyomottak.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára október hó 12-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy egy darab: Angol font 21.10 (22.60); dollár 5.71 (5.75); hollandi forint 2.30 (2.32); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.11 (1.12) pengő. Egy pengőnél kevesebbe kerül: Cseh-korona 16.84 (16.98); szerb dinár 10.08 (10.18); francia frank 22.60 (22.90); lengyel zloty 63.40 (64.20); oláh leu 3.39 (3.49); olasz lira 28.85 (29.65) fillér darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.